

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučno zabavno ilustrirano prilogo „Družinski prijatelj“.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri 2. Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. V nujnih slučajih se je posluževati telefona tiskarne št. 638.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri št. 2. Sprejema naročnice, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s priloženo je za vse leto naprej po pošti K. 6.—, za pol leta K. 3.—. Posamezne številke po 6 v.

Cena inseratom je 10 vinarjev za enostopno petito vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno-hranilnični račun št. 64139.

Vedno več znamenj.

Zadnje nedelje smo bili v Boljuncu, na tržaškem bregu, ki slovi po svoji žarki trti, solčnih pobočjih in poštenem ljudstvu — pravih gréhah, kar se tiče zunanosti in značaja. V neposredni bližini nesrečnih Rimanj smo zborovali in nabralo se je mož in mladeničev sto. Ne bomo ponavljali, kaj se je ondi govorilo — F. Terseglav iz Ljubljane je predaval, boljunski ekspozit L. Šonc in Cenčič sta tudi navduševala zavedno krščansko kmetiško ljudstvo, da se gospodarsko in prosvetno organizira.

Lep vspeh — brez dvoma. Upati je, da se zanese to gibanje po celem bregu in v njega središče. Ampak poglobitvi vtis, ki smo ga iz Boljunca in zvečer nato iz sv. Ivana odnesli, kjer je F. Terseglav mnogobrojno zbrano mladino v nemal za mladeniško organizacijo, je ta: da je povsod boljše kot v Trstu, v mestu samem.

Kako to? Razmere v mestu so pa za nas veliko boljše kot v okolišju. V mestu se z lahkoto da zbrati zavednih ljudi, izobrazenejših in vplivnejših. Jokanje, da je v mestu vse pokvarjeno, prepuščamo starim političnim in nepolitičnim babnicam. Treba je računati z dejanskimi razmerami. Dejstvo je, da je mestno ljudstvo širšega obzorja in da bi trdno držalo, ako bi ga znal kdo organizirati. Tudi rajši bi brali.

Zdi se mi, da nekateri v Trstu zamenjavajo politiško stranko z nabožno družbo. Res, velika zmota. Za nabožno življenje imajo skrbeti posebna društva in posebni listi. Za politiško in nepolitiško izobraževalno delo je treba samostojnih organizacij. — Za Trst v prvi vrsti pride v poštev „Slovenska krščanska socialna zveza“, ki pa spi. Ni smeti pozabiti na organizacijo žena. Od bodočih mater je zelo odvisno, kakega mišljenja bo mladina. Treba ljudi naučiti brati leposlovno berilo boljše in višje vrste. Treba jih podučevati v zgodovini, politiškem življenju, socialnih bojih. Mašiti ljudem ušesa in zavezovati oči, je napačno.

Sv. Ivan bodi za vzgled. Ne vzgajati tapk in bojazljivcev, temveč odločnih mož. V zasebnem življenju pač velja: Če me udariš po desnem licu, ti ponudim še levega, v javnem pa treba, če ti kdo prismoli dve zaušnici, vrniti mu tri. Kdor si politiško življenje drugače misli, temu bi smel zaklicati z Hamletom: „Ofelija, pojdi v samostan!“

Širite ZARJO

LISTEK

Evgenija.

(Noveleta. Spisal Starogorski).

II.

Pri glasovirju je sedela Evgenija. Njeni nežni prsti so kakor misli letali po tipkah. — Igrala je overturo iz neke opere. Bila je vsa uglobljena v glasovir in ni slišala, da je po večkratnem trkanju vstopil Alfred in se vstavil za njenim hrptom. — Gledal je devojko. Ona je igrala naprej. Ko je končala se je naslonila na glasovir. Iz prsi se ji izvije polglasen vzdih:

„Alfred moj, dolgo te ni!“

Olvinski jo je naglo objel. Evgenija je zavriskala. Ko je pa videla njegov obraz se je od radosti nasmehljala in se mu ovila krog vratu.

„Krasno si svirala ta komad. Čestitam!“

Sedaj še le se je domislila, da jo je moral za dolgo opazovati.

„Porednež, kako dolgo si še stal tu nepopažen?“

Liberalna izpoved.

Vroč boji se onjejo že delj časa po avstrijskih visokih šolah. Židovsko-liberalna razdivjana mladina strahuje vse vprek, profesorje, rektorje in naučnega ministra Marcheta, ki se v svoji omahljivosti skrbno varuje, da se ne bi zameril krivonosim dunajskim Židom in Framazonom.

Inomoški vseučiliški profesor Wahrmund, ki je kruto žalil versko prepričanje katoliškega ljudstva, je moral na pritisk ljudskih zastopnikov zapustiti svoje mesto in se je odpravil na kratko potovanje. Ko se je povrnil v Inomost, je začel zopet predavati, kar je zopet hudo razžalilo katoličane, katerim je bila vlada obljubila, da Wahrmund ne bo v tem semestru več predaval. Ni kazalo ministru drugače, kakor vnovič prepovedati Wahrmundu predavanja.

Sedaj so pa zagnali „svobodomiselnih“ dijakov grozen krik in zahtevali od ministra, naj prekliče vse odloke proti Wahrmundu in naj pusti tega profesorja v Inomostu mirno predavati. Dokler se pa to ne zgodi, so zahtevali, naj ustavijo vsa predavanja po vseh visokih šolah v Avstriji. S tem so začeli ti možje zadnjo novost: visokošolski štrajk. Nočejo se več učiti, nočejo hoditi k predavanjem, ampak lenuharijo in vpijejo okoli, da mora njih ljubljene Wahrmund nazaj na svoje profesorsko mesto. Nezaslišano terozizirajo katoliške in treznomisleče dijake, da morajo štrajkati tudi oni, dasi se je n. pr. v Inomostu izjavilo 550 dijakov proti štrajku.

Visokošolski štrajkovci in teroristi povdarjajo vedno, da je v nevarnost svoboda pouka in znanstvenega raziskovanja ter akademična prostost. To je nesramna laž. V resnici gre samo zato, da se odreče katoliškemu svetovnemu naziranju vsaka pravica na visokošolskih tleh. Da velja boj edino le katoliški cerkvi, to so potrdili tudi protestanski pastori v svoji zadnji seji, ko so se potegnili za Wahrmunda, dasi je ta-le pobijal ne le temeljne nauke katoliške cerkve ampak nauke krščanstva sploh.

Kaj nameravajo ti „svobodomiselnih“ študentje, ali prav za prav framazoni, ki stoje za njimi, to so najlepše izpovedovali v danskem vladnem glasilu „Koebenhavn“. Tam pravi nek svobodomislec iz Dunaja sledeče:

„Štrajka se skoro splošno v vsej monarhiji. Štrajka se iz Inomosta do Prage, iz Dunaja do Budimpešte. Tudi Hrvatje štrajkajo. Brzjav iz Sedmograškega javlja, da smo vsi solidarni (ene misli). Če se katoličani sedaj ne vpognejo, ne bo konca prepira. Skoro je ni visoke šole, ki bi ne bila zaprta; vseučilišča, tehnične in zdravniške

„Ne dolgo. A stal bi še dalje ako bi ne končala.“

„Kje je mama?“ je vprašal Alfred.

„Najbrž v kuhinji“, je djala Evgenija. „Dajva četveroročno tisto pesem „Oblačku“. Solo moraš zraven peti. Ali boš?“

„Nevem, če bom znal!“

„O, znaš, znaš, če le hočeš!“

Sedla sta h klavirju in prsti so se pomešali s tipkami, izvaja je milo doneče akorde. Alfred je zapel z lepim glasom:

„Če videl boš obraz,
v okvirju zlatih las,
glej v dušne globočine,
obraz ta nosim jaz!“

Njegov glas je zvenel tako ognjevito, da ga je Evgenija strme gledala. Pri tem so ji pa prsti zastali na tipkah.

V tem je prišla mama.

„Gospod Alfred, mislila sem, kdo poje, kakor bi pel operni pevec!“ je pozdravila mama.

„Preveč laskavo“, se je priklonil Alfred Olvinski.

„Nikakor ne. Vaš glas je krasen. Ampak da-

šole, učiteljišča in trgovske akademije, vse so zaprte. Celo Čehi v Pragi, ki sovražijo Nemce in kar je nemškega, tudi oni štrajkajo. Proč od Rima, proč od Rima, to je naše geslo. — Ko je bil držal prof. Wahrmund o cerkvenem pravu svoja imenitna (!) predavanja, ki so vznemirjala katoličane, bi se bila dala stvar gotovo mirno poravnati — seveda v drugačnih razmerah. Toda gibanje „proč od Rima“ je v zadnjih letih po vsem cesarstvu zelo narastlo in ni dvoma, da hrepene svobodomiselnih stranke poproticerkvenem boju, kakoršnega opažamo zadnje dni na Francoskem. — Tako je n. pr. prav značilno, da objavlja „Neue freie Presse“ skoro vsak dan pogovor s kakim imenitnim cerkvenim sovražnikom iz Francoske. Ko je bil odstavljen Wahrmund in se je zatvorilo vseučilišče, se je slišal le navidezno klic: „Prostost pouka!“ V resnici pa smo porabili te dogodke, da smo vnovič pospešili gibanje „proč od Rima!“ Kam meri vse to prizadevanje, vemo: ločitev države od cerkve kakor na Francoskem. Posebno značilno pa je to, da se vrši vse to gibanje istočasno z jubilejnimi slavnostmicesarja Franca Jožefa. Cesar je star in slaboten mož, njegov naslednik stopa že v ospredje. O tem nasledniku pa vemo, da je vseskozi izrazito klerikalen. Vseh teh obzirov, ki jih imamo do starega cesarja in vsled kojih ne pride med strankami do silovitega boja, ne bo več treba potem do njegovega naslednika. Cesar Franc Jožef bo zapustil državo, v kateri se je bojevalo vseh 60 let njegovega vladanja, 19 narodnosti in 19 jezikov. Cesar Franc Ferdinand pa bo sprejel državo, v kateri se bo bojevalo vseh 19 narodov ne le za svoj jezik ampak tudi za svojo vero!“

Lepše izpovedi, kakor je ta-le v danskem glasilu iz peresa dunajskega dopisnika, in bolj jasne izjave o svojih ciljih niso še nikdar podali avstrijski framazoni bojovníki „za kulturo“. S tem člankom dunajskega svobodomiselnega bi se morali seznaniti vsi avstrijski katoličani in ga tudi upoštevati, kakor zasluži.

Konečno naj še omenimo, da so s temi zakletimi sovražniki katoliške cerkve v bratski zvezi slovenski svobodomiselnih dijaki v Gradcu, na Dunaju, v Pragi in drugod. To so povečini člani akademičnih društev „Slovenija“, „Triglav“, „Tabor“, ki so nedavno kovali neko dijaško organizacijo in hoteli nabirati za njo tudi med poštenimi slovenskimi kmeti. Takim nezrelim mladičem je treba odločno pokazati vrata. Niti vinarja podporo tem izdajcem naroda in vere. Tržaški „Balkanovci“ so jim podobni. Podpirajmo rajši svoje vrle katoliške slov. dijake v graški „Zarji“ in v dunajski „Danici“.

nes mi ne greste tako kmalu. Kosili bodete pri nas“.

„Se priporočam. In potlej gremo malo na sprehod, kaj ne. Dan je krasen.“

„Dobro! A sedaj moram zopet v kuhinjo, da se mi kaj ne prismodi.“

„Ostaneš pri vojaki, ali greš zopet na vseučilišče“, je vprašala za hip Evgenija.

„Ne ostanem tu. Vojaški posli se mi ne dopadajo. Rajše se posvetim mojemu poklicu, da pomorem ljudstvu.“

„Imaš prav. Vendar bi bila zelo rada, da ostaneš tu!“

„Ti li tako dopadam v uniformi?“

„Ne rečem, da se mi vojaki ne bi dopadli. Vendar glavna stvar ni to. Ti greš proč od tod, mene pa pustiš tu. Odideš v druga mesta, recimo na Dunaj. Tam je mnogo deklet krasnih in bogatih. Kako lahko me boš pozabil.“

„Ti se tega bojiš? Kaj mi gredo mar druge. Ali nisi ti lepa, lepša kakor katera Dunajčanka. Z denarjem se ne ženim. Brez tebe itak ne grem nikamor!“

Kaj pa hočeš z menoj storiti?“

Jubilejni spreved na Dunaju.

Cesarski Dunaj ni kmalu videl takega slavlja, kakoršno se je vršilo po njegovih glavnih ulicah minoli petek. Bil je to praznik avstrijskega cesarja in njegovih narodov. To je bila edina slavnost zunanjega blišča, ki jo je cesar dovolil ob slovesni 60 letnici svojega vladanja. Vse drugo se ima vršiti brez hrupa z dobrodelnimi ustanovami.

Dunajska „Reichpost“ je imenovala petkov jubilejni spreved po vsej pravici „ein Friedensfest der Völker“ — praznik miru med narodi. Dasi je vez med avstrijskimi narodi precej zrahljana in so težnje raznih narodov pogostokrat povsem nasprotne med seboj, družijo vendar te narode udanost do sivolasega vladarja. Od daljnih krajev, od severa in juga, iz vzhoda in zapada so prišli, da se poklonijo cesarju in nastopijo pred njim v svojih značilnih narodnih nošah ter pokažejo v središču države prizore iz mirnega vsakdanjega življenja v svojih pokrajinah. Sodelovanje tako raznoličnih narodnosti na tej cesarjevi slavnosti je vzbudilo v marsikakem gledalcu vsaj iskrico upanja, da v Avstriji vendarle ni vse izgubljeno in da zasijejo morda kedaj boljši časi sporazumljenja in skupnega mirnega delovanja na kulturnem in gospodarskem polju.

Nestrpno so pričakovali Dunajčanje in vsi drugi iz daljnih krajev in ptujih držav na Dunaj došli gostje slavnostnega dne. Priprave so bile res ogromne in marsikdo je zmajal z glavo, češ, to ne bo vse srečno izteklo. Pa tudi ni bila igrača za osrednji slavnostni odbor urediti vse potrebno, da uspe tak velikanski spreved. To pač ni malenkost, če se pomika iz dunajskega „Praterja“ po „Ringu“ skoro 10 kilometrov dolga 12 tisoč ljudi broječa množica in če pritiska ob straneh pol milijona gledalcev! Vendar se je vse izvršilo brez posebnih nezdod.

Pred cesarskim dvorom je bil pripravljen krasen oder za cesarja in dvorne dostojanstvenike. Kmalu po 10. uri je došel cesar in bil sprejet ter pozdravljen od slavnostnega odbora, nadvojvod in nadvojvodinj ter visokih povabljenih gostov z največjim navdušenjem. Po pozdravnem nagovoru predsednika pripravljavnega odbora se je začel pomikati mimo cesarja impozan ni spreved.

Najprej se vrste mimo cesarja gruče, ki predstavljajo vse važnejše zgodovinske dogodke v habsburški vladarski rodovini od časa Rudolfa Habsburškega pa do začetka minolega stoletja in dalje do armade Radeckega. Tu je bilo skupno 4000 oseb.

Sledil je spreved raznih avstrijskih narodnosti, ki je vsem gledalcem gotovo najbolj ugajal. Zastopani so bili vsi avstrijski narodi, manjkali so le Čehi. Vsega skupaj je bilo 8000 oseb. Najprej so korakali Nemci iz čeških pokrajin. Sledili so jim Dalmatinci v svojih slikovitih nošah. Krepko zastopana je bila dalje Galicija, Gornja Avstrija, Solnograška, Štajerska in Koroška. Naši častitljivi slovenski noši, ki so jo predstavljali vrli Kranjci, se niso mogli Dunajčani dovolj načuditi. Tudi Šlezija, Bukovina in Moravska so imele precej zastopnikov na slavnosti. Tudi iz naših krajev so se udeležili slavnostnega spreveda. Bili so italijanski ribiči, slovenski pastirji in drvarji iz soške doline ter prodajalke kruha na oslih iz našega brega.

Furlani so predstavljali domače ženitovanje in tudi njih župnik, že precej star mož, jih je spremljal. — Vse to je bilo polno življenja in živahnosti.

Po končanem sprevedu jo zapelo 3000 pevcev pred vladarjem cesarsko pesem. Nato je nagovoril cesarja dunajski župan dr. Lueger in mu voščil, da bi dočakal mir med avstrijski narodi. Cesar se je ginjeno zahvalil za prirejeno slavnost in zapustil burno pozdravljan dvorni šotor. Splošno so cesarja vsi občudovali, da je v visoki starosti še tako krepak. Tri ure je stoji gledal slavnostni spreved.

Ob straneh dolgih ulic, koder se je pomikal jubilejni spreved je bilo postavljenih 300 odrov s plačanimi sedeži. Med temi pa se je gnetlo občinstvo, da bi videlo vsaj nekaj. Dvojna vrsta vojaštva je vzdrževala pritisk tako ogromnih množic — Ob sprevedu so bile nastavljene za vsak slučaj zdravniške postaje, ki so bile telefonično zvezane med seboj in imele avtomobile na razpolago. V 500 slučajih so bili sicer zdravniki klicani na pomoč, a noben teh slučajev ni bil resen, večinoma le onemoglost ali omedlelica.

Velikega pomena je bilo to slavlje za ptujski promet na Dunaju in lahko si mislimo, da so te množice od blizu in daleč zapustile Dunajčanom lepe denarce v spomin.

NOVICE.

Naznanilo. Prihodnji teden se bo preselilo naše uredništvo iz ulice dei Fabri v ulico dell' Acquadotto št. 91 (pritličje). Upravništvo pa bo od prihodnjega tedna naprej v ulici delle Poste št. 9, poleg prodajalnice kat. tisk. društva. Prosimo tedaj vse p. n. dopisnike in naročnike, da blagovolijo uvaževati to spremembo.

Kanonik-dekan umorjen. — Preteklo nedeljo med deseto mašo od 10. do četrte 11. uro dopoldan je prišel v Vipavo mladi človek srednje velikosti v sinji obleki. Izpraševal je ljudi, kje da je župnišče. Ne da bi ga kdo opazil, se je podal v stanovanje preč. g. dekana in častnega kanonika Matije Erjavca. Ne ve se tudi, od kod da je prišel. Prinesel je seboj pest debel oster kamen. Zadal je z njim g. kanoniku močen udarec na glavo, ki ga je gotovo onesvestil, potem je udaril dekana s kamnom še večkrat po glavi. Dekanu je otekla kri. Ran je imel g. kanonik vseh skupaj do 50. V kuhinji pod dekanovim stanovanjem je čula služkinja močan ropot. Ker je g. dekan že več časa bolehal, je mislila služkinja, da je postalo gospodu slabo. A ko pride v sobo, našla je g. dekana mrtvega na tleh v lastni krvi, brez znamenja življenja. Globoko v vratu so pa še tičale škarje. Morilec je po storjenem satanskem dejanju pobegnil skozi stranska vrata za vrtom. Zmival si je kri ali pa rano v vodi Vipavi. Ljudje in orožniki so ga zasledovali. Videli so daleč, kako da beži.

Matija Erjavca, rojen l. 1836. je bil posvečen v mašnika l. 1859. Služboval je po raznih krajih in povsod je zapustil sledove svojega pastirovanja; s hvaležnostjo se ljudje še zdaj spominjajo nanj.

V Vipavi je bil kot župnik in dekan blizu 26 let.

Pogreb umorjenega gospoda — v torek ob 10. uri dopoldne — je bil nad vse veličasten. — Ljudje so prišli v ogromnem številu od blizu in daleč. Pokopal je ranjkega ob asistenci okoli 60 duhovnikov stolni prošt ljubljanski g. Sajovic, poslovljeni govor pa je imel g. kanonik dr. Karlin. Pogreb je pokazal, kako je bil g. dekan priljubljen in kako vsi obsojajo to grozno dejanje.

Ranil je morilec svojo žrtvo 63 krat. Od teh ran je 30 smrtnih, 43 pa smrtno-nevarnih. Morilec je ranil s škarjami tudi samega sebe in prav to ga je izdalo. V nedeljo zvečer je prišel nek mladenič, ki je bil ranjen na roki na zdravniško postajo. Izdal se je za Viktorja Kobal, dninarja iz Vipave. Ko je policija to izvedela, je takoj ukrenila, da pride dotičniku na sled in so ga zasledili in aretirali v ulici Belvedere v Trstu v noči od ponedeljka do torka. Ko so ga zaslišali, je izpovedal, da se imenuje Viktor Pangerer, rojen l. 1882. v Vipavi, oženjen in oče dveh otrok, da je ločen od svoje žene, da je kovač, a sedaj brez dela. Začetkoma je tajil svoje dejanje, konečno je pa priznal, da je on umoril dekana Erjavca. Bil je brez službe in brez vsakih sredstev in to da ga je privedlo do tega groznega dejanja. — Pangerca spravljajo sedaj tudi v zvezo z umori kočijažev. — Preškava bo pa že dognala, koliko je resnice na tem.

Opozarjamo na inserat katoliškega tiskovnega društva v Trstu, katero je otvorilo o binokostih svojo prodajalno v ulici delle Poste št. 9 pri glavni pošti. Slovenci: Svoji k svojim!

Slovenska knjigovoznica v Trstu. Te dni je odprl g. Anton Repenšek v ulici Cecilia št. 9 novo knjigovoznico. Ker je to prva in edina slovenska knjigovoznica v Trstu, jo prav toplo priporočamo!

„Edinostna“ infamnost. Kat. tisk. društvo je naznanilo otvoritev svoje trgovine z nabožnimi predmeti po vogalih tržaških ulic z lepaki v slovenskem in laškem jeziku. Slovenski lepaki začelnajo in končajo z geslom: Svoji k svojim! To je pa tako razjezilo ljudi okoli „Edinosti“, ki kupujejo z narodnostjo, da v svoji hinavski cunji protestirajo proti zlorabi tega gesla in utemeljujejo svoj protest s tem, da trdijo, da to poslednje ni narodno. Falot, ki je pisal dotično notico, je vedoma lagal, ker to znajo, da so člani katoliškega tiskovnega društva, katerega lastnina je prodajalnica izključno sami Slovenci in da je torej podjetje narodno. Zapisati je moral to infamnost le z namenom, da škodi temu narodnemu podjetju. — Tako delajo tisti, kateri kriče na vseh koncih in krajih, da oni podpirajo vsako stvar, samo da je narodna in da vse, kar naredijo, naredijo le iz čiste ljubezni do slovenskega naroda. Najlepše je pa še to! Isti dan, ko je zagledala ta lažnjiva notica luč sveta, je prišel v prodajalno tiskovnega društva neki mož, ki je prosil, da bi tisk. društvo inseriralo v „Edinosti“. In ta mož, ki nabira inserate za radikalno narodno „Edinost“ ni znal niti ene besedice slovenske. Seveda to pa je narodno in gorje onemu, kdor bi hotel proti temu kaj ziniti. Kdor v tem ne vidi viška falotarije, je udarjen s slepoto.

Tržaški pravdarji. Kakor smo izvedeli, je zadnja naša notica glede pravde Cotič-Moškerca, v kateri smo trdili, da je bil po naši sodbi sodne poravnave v tej pravdi najbolj vesel državni po-

„Z menoj greš ti in mama!“

„Oj, kako si dober Alfred“ se ga je oklenila Evgenija.

„Zunaj vas čaka ordonančni vojak in želi z vami govoriti“, de gospa mama, vrnivša se v sobo.

„Oprosti, takoj se vrnem!“

Kmalu na to se je vrnil in opasal orožje.

„Moram iti Evgenija! Tovariš, ki je menil danes nastopiti službo je zbolel. Ker pridem jaz na vrsto, moram ga nadomestiti. Vidiš taka je naša služba. Ne veš ne dneva ne ure, kedaj te kaj doleti, uprav kakor za smrt ne. Prav za prav je pa to delo poročnika Razborskega. — On ve, da si moja zaročenka, in če le more, mi dela vsakojake zapreke.“

„Ta brezbožneš“ je djala gospa mama. „Pa jutri pridete, kaj ne gospod Alfred?“

„Če bo le mogoče! Dobro zabavo danes in na svidenje!“

„Zdravstvuj Alfred“, je djala Evgenija.

„Kaj pa hoče ta Razborski!“ je djala mama, ko je Olvinski odšel.

„Mama, mislim da je v me zaljubljen“, je rekla med smehom deklica.

„Ni preneroden človek, ampak Alfred je vreden več, kakor Razborski. Opozarjam te pa, da se

mi vedeš tvojemu stanu primerno. Ti si hči majorja, in vendar večkrat pozabiš na to. — S častniki naše posadke si preveč udomačena. — To ni lepo!“

„Saj ni res, mama!“

„Misliš, da ne vidim.“

„Govoriti moram, ako me kdo nagovori, ker me sicer obsodijo, da se neolikana.“

„O seve. Radi tega, ako si s tem ali onim častnikom malo bolj tuja, te bodo takoj obsodili! Glej Alfreda! Moški je, a ne drvi tako za ženskami, kakor ti za moškimi, da se moram že tako izraziti.“

„Vem to mama in zato ga tudi ljubim. Le eno je! Malo preveč je resen, skoro dolgočasen. Razborskemu na primer pa letijo sladke besede, kakor hi metal bombone.“

„In to se ti dopade? — Vsak tak človek je prazna slama. Poznam tega človeka kakov je. Nič več mi nimaš z njim govoriti!“

„Ako mi res vse zabranite, potem pa moram zveneti, kakor roža v grmu. Dajte me raje v samostan“, je djala razdraženo Evgenija.

„Moj Bog, dete“, je rekla trdo mama. „Hočeš da ravnam s tabo, kakor se ravna z neubogljivimi in razposajenimi otroci? Dokler bom tvoja mati, se boš ravnala tako, kakor bom hotela. Ti si še

premlada, da bi znala soditi svet in njega zlobnosti. Ko ga boš spoznala, potem ne potrebuješ več mojih nasvetov. — Ovenela boš v samotni? Kaka ironija! Katero rožo pa iščejo bolj? Mar bujno vrtnico, ali skrito vijolico? Mimo vrtnice gredo ljudje z občudovanjem, a za hip se več ne brigajo za njo. Tu in tam jo katei odtrga. Ne mine dolgo, jo že vrže proč, kot sitno stvar. Pogled pa vijolico! Iščejo je in trgajo in se je vsele. Nosijo je seboj, da celo shranijo si jo. In njen lep duh traja dalje, kakor vrtničin. Isto tako se godi z dekleti. Povsod poznano dekle je le za kratek čas ljudem in nihče se dolgo ne bavi z njo. Nasprotno si pa želi vsak za ženo devojko, ki še ni okusila prevar sveta, nedolžno in nedotaknjeno. Vsak pameten išče tako dolgo da najde.“

Evgenija je molče poslušala materin nauk.

„To je bilo nekdanj, dandanes ne velja več. Človek se mora pokazati, drugače ga imajo za filistra.“

„Moški da, nikakor ne ženska. Za njo so že stara pravila. Res se mora pokazati tu in tam, da se izobrazila, mora v družbo, a ne na način, kakor ti misliš. Ti se kažeš svetu le kot l pa, a ne kot izobrazena devojka, povrh iz plemenite rodbine. Vedi, če boš delala tako naprej, se boš kesala in bridko kesala.“

slanec Matko Mandič, precej razburila gotove tržaške kroge. Mi smo to zapisali, ker smo bili o celi stvari natanko poučeni in smo bili prepričani, da je temu res tako. Da, še celo marsikaj več bi lahko povedali izza kulis politike tržaških pravdarjev, a to si prihranimo za gotovo priliko. Da je bila naša trditev popolnoma resnična, potrjuje tudi izjava, oziroma pojasnilo zagovornika g. Mihe Moškerca g. dr. Pegana v eni zadnjih številkih „Slovenca“. Tam je namreč g. dr. Pegan pojasnil celo zadevo in iz tega pojasnila odseva, da je bil vse te afere kriv, četudi bona fide, g. poslanec Mandič in da bi bila prav zanj razprava zelo mučna. In tudi nek Tržačan, katerega imajo nekateri ljudje posebno po Krasu za boga, se je izrazil napram g. Peganu, da bi Mandič to zaslužil. Mi ne bomo tukaj raziskovali, je-li Mandič to zaslužil ali ne, zapomniti si hočemo le, da je te besede izustil eden izmed glavnih voditeljev tržaških pravdarjev. Mi dobro vemo, da vlada v krogu tržaških voditeljev (četudi imajo svoje politično društvo, ki ima sicer zelo lepo, a nezasluzeno ime „Edinost“ in izdaja svoj dnevnik z lažnjivim imenom „Edinost“) grozna needinost in te besede nam to potrjujejo.

In taki ljudje, ki so strankarski v svojih najintimnejših krogih in ki bi vsled nevošljivosti radi drug drugega vstopili v žlici vode, si drzno nam, ki se potegujemo razun za narodnost tudi za vero, očitati, da zanašamo bratomorno strankarstvo na tržaško.

n Raztrgana tabla. Vsem svojim cenjenim bravcem in somišljenikom naznanjamo, da odposlanca počitniškega društva „Balkan“ do danes še nista poslala častne izjave, da nista raztrgala razvrat uredništva „Zarje“ napisala. Če gospodiča do izida prihodnje številke ne pošljeta častne izjave, bomo prisiljeni misliti, da sta res tablo raztrgala in ju bomo tudi imenovali. Torej?

n Petkova številka „Edinosti“ se zopet prav neumno vmešava v razmere goriškega semenišča. V prihodnji številki bomo že povedali tržaški cunji kar ji gre.

n Senior tržaške škofije med duhovščino je zdaj vlč. g. Luka Možina, doma iz Javornika v Selski dolini na Gorenjskem, rojen dne 12. vinotoka 1822. Vkljub svojim 86 letom je še vedno čil in zdrav v Čepričah pri Oprtlju. V mašnika je bil posvečen dne 23. kimovca 1849.

n Sv. misijon se je pričel v oprtaljskem dekanatu dne 14. t. m. Vodita ga dva patra Jezuita iz Dalmacije. Bog naj blagoslovi njun trud.

n Dvorni svetnik dr. Jagič je imenovan ob priliki 70 letnice častnim članom vseučilišč v Odesi in Petrogradu.

n Oče umoril svojo hčer in potem še samega sebe. — Strašna rodbinska žaloigra se je izvršila pretečeno nedeljo v Trstu. Do zadnjega časa sta stanovala tik mrtvaške kapele mestne ubožnice zakonska Aleksander in Josipina Colussi, on star 42 let, ona 52. Že nad dvajset let sta bila čuvaja mrtvaške kapele. Sedaj sta stopila v pokoj in se pred nekaj dnevi preselila v svoje novo stanovanje. Colussijeva sta imel štiri otroke, med temi je pa bila najstarejša 21letna Ivanka. V soboto zvečer je šla Ivanka z mlajšo sestro Julijo na sprehod. Na trgu Goldoni je srečala očeta, ki je stal tam, kakor da bi jo pričakoval. Kakor hitro jo je zagledal, je stopil k njej in jo privedel v kavarno Goldoni. Julija je hotela iti za njima, ali oče jo je osorno odslovil, nakar se je ona vrnila domov.

Mati je doma zaman pričakovala prihod svojega moža in hčerke Ivanke. — Ob štirih in pol zjutraj še-le je prišel mož domov, toda brez hčerke. Bil je popolnoma miren in je šel naravnost v spalnico. — Mati ga je vprašala, kje da je ostala Ivanka. „V kapeli“, je odgovoril oče. „Hotela je tam ostati, ker jo boli glava“. Materi se je zdel ta odgovor zelo čuden in v skrbeh radi hčerke se je hitro oblekla in šla skupaj z Julijo v staro stanovanje.

Ko je odprla vrata kapelice, se je nutil grozen prizor. Ivanka je ležala znak na tleh sredi luže krvi. Lasten oče je v hipu blazne ljubosumnosti svoji dvakrat ljubljeni hčerki malone popolnoma odrezal glavo z britvijo. Udariti je moral z grozno silo od zadej na vrat. Mati je takoj obvestila pristojne oblasti o tem strašnem dejanju. Truplo uboge žrtve so po sodnem pregledu prepeljali v mrtvašnico. Istočasno pa se je vse potrebno ukrenilo za aretiranje morilca. Ta se je med tem zaprl v svojo sobo in ni nikogar pustil noter. Ko so prišli redarji in poskusili vlomiti, je naenkrat počil strel. S pomočjo drugih ljudi so redarji hitro podrli vrata. Mož je ležal na postelji in se zvijal v strašnih bolečinah. Poleg njega je ležal revolver. Na omari je stala steklenica, v kateri je bilo nekoliko karkolne kisline, ostalo, okoli 200 gramov, je izpil, da bi s samoumorom ušel pravici.

Nato se je še z revolverjem ustrelil. Ob desetih dopoldne je nesrečno umrl.

n Lepo je naredil saški kralj. Neke nedelje meseca maja je bil v Trbižu pri jutranji službi božji in se je sedel v klop med druge ljudi. Kmalu nato je prišla neka ženska z dvema otrokoma in je pokleknila poleg klopi, v kateri je sedel visoki gospod. Ko je opazil ženo, je vstal, povabil jo v klop in se potem vsedel poleg nje. Še-le po sveti maši je izvedela žena, kdo je bil prijazen gospod, ki ji je napravil prostor v klopi.

n Ženska v moški obleki. V Trstu so pripeljali na policijo 30 letno Albino M. iz Litije, ker so jo zasačili v moški obleki. Na policiji je Albina izpovedala sledeče: Oče njenih dveh nezakon-skih otrok jo je pustil na cedilu. Pred štirimi meseci je prišla iz Litije, kjer ni dobila nobenega dela, v Trst. Tam je sprva nosila malto. Ker pa z dnevno plačo 1 K ni mogla preživljati sebe in obeh otrok, si je odrezala lase in delala kot delavec pri stavbi neke hiše za 2 K 40 vinarjev na dan. — Uboga ženska je na to odpotovala v Ljubljano.

Jz okolice.

o Sv. Ivan. V nedeljo nam je napravilo naše „Sl. krš. soc. izobraževalno društvo“ zopet prijeten večer. V krasni dvorani obrtno-konsumnega društva so nam vrlji fantje predstavljali kar tri igre in sicer „Krčmarja pri zvitem rogu“, „Sanje“ in pa „Jabolčno potico“. Vsi fantje brez izjeme so svoje vloge izvrstno rešili. Po končani veselici pa nam je predaval g. Franc Tersegav iz Ljubljane o liberalizmu in kulturnem boju. Temeljito je slikal načela liberalizma v političnem in narodnem oziru. Govoril je o svobodni šoli, vesti in umetnosti. — Priporočal je glede na taktiko z ozirom na nasprotnike, da se moramo izogibati vsakega hujskanja in izzivanja. Nasprotnike ignorirajmo, na drugi strani pa delajmo za izobrazbo in širimo z organizatoričnim delom krščansko svetovno naziranje. Na tak način mora krščanska ideja, četudi počasi priti o zmage. Občinstvo je govorniku navdušeno pritrjevalo. — Po predavanju smo še dolgo ostali skupaj v prijaznih razgovorih. Srčna hvala g. predavatelju, da se je potrudil med nas. Upamo, da ga bomo imeli kmalu zopet v svoji sredi. Jutri, v nedeljo pa napravi Marijina družba veselico, v prostorih obrtno-konsumnega društva. Na vspredu je igra „Lurška pastarica“.

Jz Krasa.

k Iz Tomaja. — „Jej, kako je to b'lo lepu!“ je vskliknila stara ženica, ki me je srečala. — Ja res! Bilo je lepo, ganljivo, podučljivo! V mislih imam, krasno veselico, kojo so na Vnebohod priredile gojenke tukajšnjega „Elizabetišča“ č. šolskih sester v proslavo trojnega jubileja. Predstavljala se je prelepa igra „Lurška pastarica“ z veličastnim petjem in slavnosti primernimi deklamacijami. Vse točke so izvršila deklacije izvrstno. Nastopale so samozavestno in sigurno. Poznalo se je, da se je vsaka vglobila v svojo vlogo. Navzoči so bili zadovoljni z vsemi igralkami, a pohvaliti moramo pa posebno one, ki so imele daljše nastope. — Prva je Anica Cigoj, ki je deklamovala in predstavljala Bernardko. Vsakdo, ki je videl na podobi lurške M. B. naslikano Bernardko, je moral reči: vsaj res, taka je morala biti Bernardka, tako je morala govoriti. Grmek Marija, kot grofinja, je svoje grofovsko dostojanstvo imenitno kazala, le žal, da po igri ni bila več bogata grofinja, temveč plebejka brez klobuka! Naj dalje še omenim poznanih igralk Marije Furlani v vlogi slepe deklacije in Mlekuš Adele, njene sestre. Elfrida Fabiani, kot Božena, domača učiteljica, kaže, da bo enkrat krepko in neustrašeno vzgojevala njej izročene učenke. Gregorič Sabina in Guštin Antonija sta povzročili mnogo smeha s svojim nastopom. V življenju pa ne smeta biti tako osorni in jezični kakor Barba in Jera. Bekar Angela je pokazala, da kot županja ona županuje in ne on!

Petje, pod vodstvom g. Mirkota Šone je kot navadno vrlo uspelo. „Mlatiči“ so povzročili mnogo smeha, Foesterjeva „Planinska“ se je morala na občno zahtevanje ponavljati. Slavnost se še vrši dne 28. in 29. junija. Upamo, da bodo prišli k prihodnji veselici tudi oni, ki se takim podučljivim zabavam odtegujejo.

Vsa čast torej č. šolskim sestram-učiteljicam za njih trud in blagor kraju, ki jih ima, blagor staršem, ki svoje otroke njim v vzgojo izročujejo.

Razne vesti.

r Češki katoličani. Mnogokrat smo brali in čuli, kako slabo je versko življenje med Čehi. — Toda v zadnjem času je videti, da prodira boljši duh; katoličani so jeli z vso vnemo delovati za prepoved češkega naroda. Ustanovili so lastno Pijevo društvo v podporo češkega katoliškega tiska. Otvorili bodo moško katoliško učiteljsko učiteljsko imajo Čehi že več. V Pragi bodo ustanovili „Pedagoško zvezo“, ki naj bi združila vsa učiteljska in katehetska društva ter vse katoliške vzgojevalne zavode. Ta zveza bo imela namen zavirati brezversko delovanje profesorjev na srednjih in visokih šolah ter učiteljev na ljudskih šolah.

r Katoličanov na Ruskem je nekaj čez 12 milijonov; razdeljeni so na 12 škofij, ki je pa njih obsežnost velikanska. Mohilevska škofija sega od Baltiškega morja do Tihega oceana. Sv. stolica se trudi, da bi se ustanovila nova škofija za Sibirijo, kajti ondi so cerkvene razmere zelo slabe. Duhovnikov primanjkuje, da si ondi dobro plačani. Ljudstvo je pobožno, po daljnih stepah roma v mesto k sv. maši in zakramentom. Ako pomislimo na te reveže, potem še-le spoznamo, kako srečni smo v slovenski domovini!

r Kako se odvadi otroka jeclanja. Otroka naj se navadi, da pri čitanju in govorjenju vsako besedo pričinja s samoglasnikom „u“. N. pr. „u“ škranček „u“ veselo „u“ žvrgoli. „U“ prosim „u“ kruha. „U“ kam „u“ pa „u“ greš. Po treh mesecih se otrok vsled olajšane izgovorjave odvadi jeclanja in naravno je, da odslej lahko „u“ opusti. Poskusite — nevarno to sredstvo ni in ne stane tudi nič. —

r Komur miši delajo nadlego, naj v mišje luknje položi volnene s karbolno kislino namočene cunjice in luknje še s papirjem zamaši. To naj ponavlja par dni, nakar naj luknje dobro zamaši z gipsom. Miši potem ne bo več z lepa videl v svojem stanovanju, ker jih je pregnal zopern jim duh po karbolu.

Potovanje v Lurd.

Človek, ki pride v Lurd, si mora poživeti, utrditi vero, ako le ne pride s kakim predsodki, kakor Zola, ki je videl čudež in bil tako zaslepljen da je rekel, da je to nekaj čisto navadnega!

V Lurd se dopolnjujejo dobesedno Marijina prerokovanja: Odslej me bodo blagrovani vsi narodi zemlje“. Lurd je Marijino kraljevstvo na tem svetu; v Lurd prihajajo res vsa ljudstva. Samo majhen slovenski narod je dosedaj izostal. A Marija, ki se ozira kakor Bog na nizke, ozrla se je tudi na slovenski narod, navdihnila prezasluznega in pobožnega škofa Jegliča, da predstavi še mili slovenski narod lurški kraljici. In on, ki je škof in dober Slovenec, ki je napravil prvo čisto slovensko gimnazijo v Št. Vidu, (celo grško slovnico imajo v slovenskem jeziku) se je potrudil, da se je te dni razlegala božja beseda in nabožne pesmi prvič v slovenskem jeziku v Švici in na Francoskem. Prav so imeli framazoni liberalci, da so rekli pred leti, da ima Jeglič toliko podjetnega duha! S svetinjami M. B., ki so pričale, da smo sinovi M. B., in s trobojnicami na prsih, ki so pričale, da smo verni Slovenci, priromali smo v Lurd. Kdaj so nosili liberalci slovenske trakove in zastavo v Švici in na Francoskem? Kdor ljubi svojo vero, ljubi tudi narod; kdor je verska, je ob enem tudi narodna izdajica! Ne samo duhovniki in pobožne žene, ampak tudi možje korenjaki, učitelji, dr. Jankovič, dr. Šustersič in drugi so bili z nami! Opravili so sv. spoved, dr. Jankovič in dr. Šustersič sta nosila tudi bolnika, al-troche tržaški politikaši, ki so se upali na velikem shodu v „narodnem“ domu zaklicati zborovalcem: „Vera ne bo rešila naroda“. Če vera ne, tudi kavar-niške fraze ne, — pa niti vaši Ciril-Methodovi plesi!

Naslednje jutro smo se zbrali pred svetiščem ter šli v procesiji k sv. duplini prepevaje litanije M. B. Ob 10. uri smo imeli v gornji baziliki uvodno prepoved in sv. mašo s slovenskimi napevi. Govoril je duhovni vodja, veleč. g. Kallan; izročil je pozdrav slov. romarjev Mariji, ki se bo brezdomno ozrla na njene slovenske častilce. Govor je bil kratek, a jednat. (Glej zadnjo številko „Bogoljuba“). Ob 4 in pol pop. smo prisostvovali prvič procesiji z Najsvetešim v Lurd, ki ostane neizbrisna v spominu slehernega romarja. Ob 4 in pol začne pretresljivo zvoniti v zgornji cerkvi; romarji hite s svečami v roki k sv. vot-

lini. Iz spodnje rožnenske cerkve (svetišče opišemo pozneje) prineso nebo (baldahin), ki je napravljeno po francoski šegi tako, da je celebrant popolnoma zaprt, drugi duhovniki asistenti stoje zunaj; v procesiji so le zastave, katere prinesejo romarji s seboj in katero po navadi pustijo v Lurdu.
(Dalje prihodnjic.)

Nova slovenska knjigovoznica v Trstu.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, častiti duhovščini p. n. učiteljstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem otvoril svojo

knjigovoznico
Trst, ulica Cecilia 9.

Izvršujem vsa dela, od priprostih do najfinjših. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. Vezanje raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjižic ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigovozni stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

Anton Repenšek
knjigovez.

Prodajalna
katol. tisk. društva
ulica delle Poste 9.

ima v zalogi

voščene sveče

iz tovarne

Jerneja Kopča v Gorici.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu

Via Farneto 18, II. nadstr.

Kdorkoli ima kaj usmiljenja in krščanske ljubezni, bode gotovo kaj pripomogel za to velevažno zavetišče za brezposelne služkinje.

ZALOGA
likerjev v sodčkih in butilkah
JAKOB PERHAYC

TRST — Via delle Acque — TRST
Veliki izbor

vsakovrstnih najfinjših in starih vin v buteljkah.
Postrežba točna. — Cene zmerno. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Kdor hoče imeti **lepo in ceno vezane knjige** naj se potruži v

knjigovoznico

Antona Biecher,

(naslednik L. Pagani-ja)

Trst, ulica Madonna del Mare 6.

Izvršujejo se preproste kakor tudi najfinjše vezave knjig. Priporoča se preč. duhovščini

Josip Rože
Trst - mizarski mojster - Trst
Via Giulia. — Telefon št. 1971.
Izdeluje in popravlja vsakovrstna stavbinska in druga mizarska dela. Posojuje tudi različne odre in scenerije za vsako igro ali koncert. Postrežba točna. Cene jako nizke.

Kupite čevlje

— pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru —

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST
(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

— Ta mojster vam postreže po domače, —
z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

Obrtno in konsumno društvo Sv. Ivan

(pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

javlja sl. občinstvu, da je svoje prostore **preustrojilo v najnovejšem sloju.**

Ima na razpolago veliko dvorano v pritličju, najmodernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krstv poroke in društvene sestanke.

Toči domačevino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refošk v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča: Načelnštvo.

Svetko Stanibal Škerl

Trst, Sv. Ivan.

priporoča svojo bogato založeno prodajalnico jestvin in pekarno.

Pošilja na deželo tudi pošne pošiljatve od 5 K. naprej.

Posebno se priporoča čč. duhovščini.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od **4 1/2%** Davke plača hranilnica sama.
neudov in jih obrestuje po Za varnost vlog jamčijo udje

(350) z vsem svojim premoženjem v znesku približno tri milijone kron.

Za večje vloge se tudi dajo višje obresti po ustmenem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetoivanske duhovščine. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vlaga svoj denar le pri Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.

Pozor!

Pozor!

Nova slovenska prodajalna!

Vendar enkrat imamo

svajo prodajalno v Trstu!

Prva in edina

slovenska prodajalna
za nabožne reči!

Katoliško tiskovno društvo v Trstu

je odprlo po dolgem prizadevanju svojo prodajalno **MOLITVENIKOV, ROŽNIVENCEV, SVETINJ, PODOB, KIPOV, MONŠTRANC, KELIHOV, CERKVENIH OBLAČIL**, raznih **TISKOVIN** za župnijske urade, vse pisarniške potrebščine itd. itd. itd. Prodajalna izvršuje tudi **NAROČILA IZ DEŽELE** točno in hitro. — Dosedaj smo se klanjali tujcem, sedaj pa „**SVOJI K SVOJIM!**“

Trst - Via delle Poste 9 (pri veliki pošti) - Trst

Razširjajte in priporočajte „ZARJA“